

Recenzja pracy doktorskiej lek. med. Daniela Woldera pt.:

„Wpływ amniopunkcji na przebieg ciąży. Analiza porównawcza grup pacjentek ciężarnych poddanych badaniom inwazyjnym z grupą kontrolną.”

Wykonanej pod kierunkiem dr hab. Piotra Kaczmarka i dr med. Grzegorza Świercza

Diagnostyka prenatalna aberracji chromosomowych opiera się zarówno na badaniach przesiewowych, nieinwazyjnych, jak i badaniach diagnostycznych, inwazyjnych. Ze względu na ryzyko straty ciąży związanej z procedurami inwazyjnymi, badania te wykonywane powinny być tylko u pacjentek, u których stwierdzono wysokie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości genetycznych. Ryzyko to jest oceniane na podstawie wielu parametrów, w tym wieku pacjentki, wyniku badania ultrasonograficznego, markerów biochemicznych i oceny wolnego DNA płodu krążącego w krążeniu matki. Postęp w ocenie ryzyka aberracji chromosomowych powoduje, że stosowane metody są coraz bardziej skuteczne, dzięki czemu zmniejsza się grupa pacjentek kwalifikowanych do grupy wysokiego ryzyka. Z drugiej strony wraz z rozwojem aparatów ultrasonograficznych i wzrostem doświadczenia osób wykonujących zabiegi inwazyjne zmniejsza się ryzyko powikłań związanych z tymi zabiegami. Autor zajął się najczęściej wykonywaną procedurą inwazyjnej diagnostyki, czyli amniopunkcją, i ocenił wpływ tej procedury wykonywanej w jego ośrodku na dalszy przebieg ciąży.

Otrzymana przeze mnie praca w formie oprawionego wydruku wraz z Erratą składa się z typowych dla rozpraw doktorskich rozdziałów. Na 94 stronach zostały przedstawione jej poszczególne części poczynając od wykazów skrótów, tabel i rycin oraz streszczeń w języku polskim i angielskim. Pierwszym rozdziałem pracy jest „Wstęp”, po którym następują rozdziały opisujące diagnostykę prenatalną podzieloną na nieinwazyjną i inwazyjną oraz powikłania ciąży które w jakiś sposób mogą się wiązać z wykonaną w II trymestrze ciąży amniopunkcją. Te części pracy są napisane bardzo chaotycznie. Czytelnik gubi się w tekście, któremu brakuje logicznej konsekwencji kolejnych akapitów, a nawet zdań w poszczególnych akapitach. Proponowałabym przeredagowanie tych rozdziałów w taki sposób, żeby we wstępie faktycznie znalazły się ogólne informacje na temat tego, o diagnostyce jakich wad płodu autor pisze, jakie są i jak dzielimy metody diagnostyki prenatalnej oraz nieco bliższy opis amniopunkcji będącej głównym tematem

pracy. Powikłania ciąży opisane są ogólnie, bez zwrócenia uwagi na to, jak mogą się wiązać z amniopunkcją wykonywaną w czasie ciąży, co też w trakcie czytania tej części pracy rodzi pytanie po co autor o nich pisze.

Cel pracy i hipotezy zostały sformułowane w jednoznaczny, jasny sposób. Do postawionego celu prawidłowo została dobrana grupa badana i grupa kontrolna, dokładnie zostały opisane zarówno badania wykonywane u pacjentek, kryteria kwalifikacji do grupy badanej i grupy kontrolnej, jak i metody statystyczne zastosowane w analizie zebranego materiału.

Wyniki pracy zostały opisane w bardzo czytelny sposób, liczne tabele i wykresy ułatwiają czytelnikowi ich interpretację. W trakcie czytania tego rozdziału pojawia się jednak wątpliwość co do doboru grupy kontrolnej, skoro nie odnotowano w niej ani jednego poronienia. Jak później autor wyjaśnia w kolejnych częściach pracy, jest to efekt małej liczebności grup, którą sam autor uważa za zasadniczą wadę przeprowadzonej analizy. Należy tu jednak podkreślić, że w dobie rozpowszechnienia nieinwazyjnych, bardzo czułych metod diagnostyki nieinwazyjnej, zebranie dużych grup pacjentek poddawanych amniopunkcji jest coraz trudniejsze. Bardzo ciekawy jest uzyskany przez Doktoranta końcowy wynik, który wskazuje na brak wpływu amniopunkcji na dalszy przebieg ciąży. Biorąc pod uwagę doniesienia innych autorów szeroko omówione przez Doktoranta w „Dyskusji” jest to zrozumiałe. Dopiero grupy liczące kilkaset tysięcy pacjentek, zebrane w wielośrodkowo prowadzonych bazach danych, pozwalają uzyskać statystycznie istotne różnice sięgające zazwyczaj ułamków procenta. Przy grupach takich jak w przedstawionej pracy, liczących niewiele ponad 100 pacjentek, te różnice z pewnością nie osiągają poziomu statystycznej istotności.

Do „Dyskusji” mam podobny zarzut, jaki przedstawiłam w odniesieniu do „Wstępu” i rozdziałów bezpośrednio po nim następujących. Jest chaotyczna, zawiera fragmenty które raczej powinny się znaleźć we wstępie i odnosi się do literatury analizującej elementy nie oceniane przez autora pracy. Dyskusja opiera się na nie do końca dobrze dobranej literaturze. W „Piśmiennictwie” autor wymienia 133 pozycje, które w większości są związane z tematem pracy i przedstawionymi analizami. Część z nich wspomniana w „Dyskusji”, nie wiąże się z przeprowadzonym przez autora badaniem, i przytoczona jest prawdopodobnie tylko dlatego, że autor uznał wyniki tych prac za interesujące i związane z tematem pracy, mimo że nie mają nic wspólnego z uzyskanymi wynikami.

Pracę kończą wnioski odpowiadające na pytania postawione w „Celach pracy” i weryfikujące założone hipotezy.

Przy ciężkiej pracy włożonej w wykonanie badań u pacjentek, zebranie danych na temat dalszego przebiegu ciąży u tych kobiet i przeanalizowaniu uzyskanego materiału, brak staranności w napisaniu tekstu rozprawy doktorskiej w znaczącym stopniu obniża wartość przedstawionej pracy.

Podsumowując ocenę rozprawy doktorskiej lek. Daniela Woldera pod tytułem: „*Wpływ amniopunkcji na przebieg ciąży. Analiza porównawcza grup pacjentek ciężarnych poddanych badaniom inwazyjnym z grupą kontrolną.*” stwierdzam, że jest to solidnie wykonana praca badawcza spełniająca wymagania stawiane rozprawom na stopień doktora nauk medycznych określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z późn. zm. (Dz. U. 2023 r. poz. 742). Jest to praca pokazująca oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, kandydat wykazał się ogólną wiedzą teoretyczną, znajomością przedmiotu pracy oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Malgorzata Swiatkowska - Freund

Z-ca KIEROWNIKA
Klinika Położnictwa,
Chorób Kobięcych i Ginekologii Onkologicznej
Specjalista położnictwa i chorób kobiecych
Specjalista perinatologii
dr hab.med. Malgorzata Świątkowska-Freund prof. AMISNS
nr rej. 2763654

